

at skabe Adgang til Folkeafstemninger her i Danmark. Ja, siger den højtærede Statsminister, men saa skal vi have en Ændring af Grundloven. Jeg har allerede fremhævet, at en saadan Ændring ikke er nødvendig. Grundlovens nuværende Affattelse gør jo Grundlovsændringer ganske overordentlig vanskelige. Den Gang vi med stort Besvær fik denne Grundlov gennemført, var en af de Indrømmelser, som vi for vort Vedkommende maatte gøre Partiet Venstre, den, at Grundlovsændringer blev vanskeliggjort saa meget som paa nogen Maade muligt. Det følger heraf, at Vejen frem til en Ændring af vor Forfatning vil blive besværlig og langsom at vandre, og det er mit Indtryk, at de Forhold, der for Tiden udvikler sig i vort politiske Liv, vil ikke vel kunne vente paa, at vi faar vandret denne Vej til Ende.

Derfor anbefaler jeg i Overensstemmelse med de Anskuelse, vort Parti stadig har forfægtet, at man erkender den nuværende Parlamentarismes Vanskeligheder og derfor ganske stille og roligt lader glide ind i det parlamentariske Livs Praksis Anvendelse af Folkeafstemning, naar Forholdene paa Rigsdagen overfor de forskellige Love er af en saadan Beskaffenhed, at det kan være begrundet.

Nu forstod jeg imidlertid den højtærede Statsminister saaledes, at netop de Lovforslag, her er Tale om, mente han ikke, der var nogen særlig Grund til at tage ud til Folkeafstemning. Men den højtærede Minister kan jo dog ikke være blind for, at denne Gruppe af Lovforslag udgør ligesom et samlet Hele, det er Ministeriets Indsats i den nuværende Situation — det er indtil dette Øjeblik Ministeriets eneste Indsats. Ministeriet og det Parti, sammen med hvilket det har kunnet gennemføre disse Forslag, har imidlertid ikke paa den sidste Valgdag haft et Vælgerflertal bag sig. Hovedgruppen af disse Lovforslag er blevet vedtaget her i Tinget med et meget ringe Stemmeffertal og et Stemmeffertal, som ikke kan siges at være Udtryk for et af den sidste Valgdag fremgaaet Flertal i den Forstand, at der staaer et Vælgerflertal bagved de Partier, som har vedtaget disse Forslag. Dertil kommer, at man vel har Lov til at sige, at disse Forslag er blevet vedtaget med meget Besvær, under megen Forvirring og under højst besynderlige Forhandlinger mellem de to Partier, tidt og ofte saaledes, at Bestemmelserne har faaet en ret ejendommelig Karakter.

Ja, men — siger den højtærede Minister — hvorfor skal dog disse Forslag, som

tidt og mange Gange har været til Behandling her i Tinget, for saa vidt man tænker paa Forslag om de samme Emner, netop denne Gang tages ud til en saadan Afgørelse? Den højtærede Minister kan neppe have glemt, at naar vi tidligere lovgav om Aldersrente og i det hele taget om sociale Love, saa tilstræbte vi, og naaede saa godt som altid, paa alle Punkter en aldeles overvejende Enighed mellem Rigsdagens Partier. Det har netop været Bestræbelsen for de forskellige Partier her i Rigsdagen ikke at gøre de sociale Love til Kamplove mere end absolut fornødent, men at søge at føre dem igennem i Forstaaelse med alle Partierne, og det er for de fleste Loves Vedkommende og ved de fleste Lejligheder lykkedes tidligere. Denne Gang derimod foreligger der en Gruppe af Lovforslag, om hvilke der har staaet den mest afgørende Strid, og med det Udfald, jeg nævnte før, at der bag de fleste af dem kun staaer et meget beskedent Flertal her i Folketinget.

Den højtærede Minister havde dernæst det Indtryk, at disse Love kun betød en Omlægning efter den nye Mønt. Jeg skal ikke komme ind paa Spørgsmaalet om, hvorvidt de paagældende Takster er regnet om paa tilfredsstillende Maade — derom har der netop staaet megen Strid —, men den højtærede Minister kan da heller ikke være blind for, at Lovforslagene paa adskillige Punkter gaar langt ud over en Forandring af selve de paagældende Takster. Blot den Forandring, der foregaar f. Eks. i Arbejdsløshedensordningen i Danmark, hvis det paagældende Lovforslag faar Lovskraft, er en fuldkommen Forvandling af det bestaaende System, det er en Sprængning af den Ordning, som den nuværende højtærede Indenrigsminister for kort Tid siden med Tilslutning fra Rigsdagens forskellige Partier gennemførte; helt nye Principper og helt nye Synspunkter lægges til Grund i denne Ordning, Lovgivningen skifter fuldstændig Karakter.

Men for mig er det afgørende, at der fra store Dele i Rigsdagen, utvivlsomt med Tilslutning fra meget store Dele af den danske Vælgerbefolkning, ja, man kan vel sige paa direkte Krav fra store Dele af den danske Vælgerbefolkning, rejses Krav om en Vælgerafgørelse, og den her foreslaaede Form for en Vælgerafgørelse anser jeg for den rette.

I et andet Land har i lange Tider Folkeafstemningsformen været anvendt, hver Gang et vist Antal Vælgere krævede det — jeg tænker, som ærede Medlemmer ved,